

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Kulturowe teorie nowoczesności		17.0.0122	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Kulturoznawstwa			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Filologiczny	Kulturoznawstwo	forma	stacjonarne
		moduł	Kultura audiowizualna, Zarządzanie kulturą
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Magdalena Sacha; dr Aleksandra Wierucka			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Ćw. audytoryjne		Semestr 1:	
Sposób realizacji zajęć		30 godzin - udział w zajęciach;	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		15 godzin - samodzielne studiowanie literatury;	
Liczba godzin		5 przygotowanie do egzaminu i sam egzamin.	
Ćw. audytoryjne: 30 godz.		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2022/2023 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekstów z dyskusją - Dyskusja - Praca w grupach - Wykład konwersatoryjny 		Sposób zaliczenia	
		Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja - egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi - egzamin pisemny testowy - ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru - kolokwium 	
		Podstawowe kryteria oceny	
		<ul style="list-style-type: none"> • Systematyczna obecność i aktywność na zajęciach (dopuszczalne dwie nieobecności w semestrze): 20% • Kolokwium semestralne: 30% oceny końcowej <ul style="list-style-type: none"> • Referat studencki (prezentacja tematyczna na zajęciach): 30% • Esej pisemny (recenzja lub polemika): 20% 	
		Do zaliczenia przedmiotu na poziomie oceny dostatecznej wymagane są: aktywna obecność i kolokwium semestralne.	
		Ocena dobra: dodatkowo referat studencki.	
		Ocena bardzo dobra: dodatkowo esej pisemny.	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	Praca w grupach	Dyskusja	Analiza tekstów z dyskusją
	Wiedza		
K_W03			+
K_W06			+
	Umiejętności		
K_U02		+	
K_U04			+
	Kompetencje społeczne		
K_K01	+		
K_K03	+		

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Brak

B. Wymagania wstępne

kompatybilne z wymaganiami wstępnymi do wykładu z Metodologii kulturoznawstwa

Cele kształcenia

Celem ćwiczeń jest podjęcie szerokiej refleksji nad znaczeniem i dziedzictwem oświecenia w postaci formacji kulturowej nowoczesności: wskazanie na źródła i wczesne koncepcje epoki rozumu, rozwój nauk o kulturze i człowieku na przestrzeni XIX i XX wieku oraz współcześnie obserwowany zmierzch dziedzictwa epoki oświecenia w postaci ogólnie pojętego antropocenu.

Z kolei na poziomie warsztatowym ćwiczenia służą dyskusji nad konkretnymi tekstami oraz wyćwiczeniu takich umiejętności wśród studentów jak samodzielne prezentacje, komentarze pisemne i ustne, umiejętność prowadzenia dyskusji problemowej (w tym debaty oksfordzkiej) na podstawie poznawanych hipotez naukowych.

Treści programowe

Celem ćwiczeń jest podjęcie szerokiej refleksji nad znaczeniem i dziedzictwem oświecenia w postaci formacji kulturowej nowoczesności: wskazanie na źródła i wczesne koncepcje epoki rozumu, rozwój nauk o kulturze i człowieku na przestrzeni XIX i XX wieku oraz współcześnie obserwowany zmierzch dziedzictwa epoki oświecenia w postaci ogólnie pojętego antropocenu.

Z kolei na poziomie warsztatowym ćwiczenia służą dyskusji nad konkretnymi tekstami oraz wyćwiczeniu takich umiejętności wśród studentów jak samodzielne prezentacje, komentarze pisemne i ustne, umiejętność prowadzenia dyskusji problemowej (w tym debaty oksfordzkiej) na podstawie poznawanych hipotez naukowych.

Wykaz literatury

LEKTURY OBOWIĄZKOWE

Alan Barnard, Antropologia. Zarys teorii i historii, przeł. S. Szymański, Warszawa 2006. Rozdział 8: Strukturalizm. Od językoznawstwa do antropologii, s. 170-190.

Zygmunt Bauman, Nowoczesność i Zagłada. Holokaust – choroba czy produkt cywilizacji? Przeł. T. Kunz, Kraków 2012. Rozdział 4: Wyjątkowość i zwyczajność Zagłady [b.s.]

Wojciech J. Burszta, Upamiętnianie jako forma praktyki kulturowej, [w:] Znaki (nie)pamięci. Teoria i praktyka upamiętniania w Polsce, red. M. Fabiszak, A.W. Brzezińska, M. Owiński, Kraków 2016, s. 15-27.

Ewa Domańska, Mikrohistorie. Spotkania w międzyświatach, Poznań 1999. Rozdział 1: Dyskusje o końcach historii, s. 35-50.

Terry Eagleton, Po co nam kultura?, przeł. A. Górný, Warszawa 2012, rozdział 1: Wersje kultury.

Umberto Eco, Superman w literaturze masowej. Powieść popularna: między retoryką a ideologią, przeł. J. Ugniewska, Kraków 2008. Tu rozdział: Struktury narracyjne u Fleminga, s. 192-246.

Kognitywne podstawy języka i językoznawstwa, red. Elżbieta Tabakowska, Kraków 2001. Rozdz. I: Kognitywne podstawy języka: język i myśl, s. 15-44. Rozdz. VI: Język, kultura i znaczenie. Semantyka międzykulturowa, s. 175-202.

Claude Lévi-Strauss, Antropologia strukturalna, Warszawa 2000. Rozdział XI: Struktura mitów, s. 185-208.

Claude Lévi-Strauss, Trójkąt kulinarny, [w:] Antropologia ciała: zagadnienia i wybór tekstów, oprac. A. Chałupnik, Warszawa 2008.

Bronisław Malinowski, Argonauci Zachodniego Pacyfiku. Relacje o poczynaniach i przygodach krajowców z Nowej Gwinei, przeł. B. Olszewska Dyoniziak i S. Szynekiewicz, Warszawa 1987. Tu: Wprowadzenie. Przedmiot, zakres i metoda niniejszych badań, s. 27-58.

Bronisław Malinowski, Naukowa teoria kultury, [w:] idem, Szkice z teorii kultury, Warszawa 1958.

Modi memorandi. Leksykon kultury pamięci, red. M. Saryusz-Wolska, R. Traba, Warszawa 2014.

Marshall Sahlins, Krytyka wulgarnej socjologii. [W:] Człowiek, zwierzę społeczne, wyb. B. Szacka, J. Szacki, Warszawa 1991, s. 397-406.

Andrzej Szpociński, Miejsca pamięci (lieux de mémoire), „Teksty Drugie”, 2008, 4, s. 11-20.

Edward O. Wilson: Moralność genu, przeł. J. Szacki, s. 277-281. Od socjologii do socjologii, przeł. J. Szacki, s. 282-294.

Socjologia zwierząt i człowieka, przeł. J. Szacki, s. 295-308. W: Człowiek, zwierzę społeczne, wyb. B. Szacka, J. Szacki, Warszawa 1991.

Bogusław Żyłko, Roland Barthes – lata sześćdziesiąte, [w:] Imperium Rolanda Barthes'a, red. A. Grzegorzczak, A. Kaczmarek, K. Machtyl, Poznań

2016, s. 11-22.

Wybrane artykuły z czasopisma "Kultura Współczesna" 100/2019 (dostęp online):

Ewa Kosowska, E pur si muove. O narracjach kulturoznawczych / Krzysztof Łukaszewicz, O powstaniu polskiego kulturoznawstwa / Anna Matuchniak-Mystkowska, Pole kultury w Polsce. Szkic socjologiczny / Włodzimierz Pessel, Kulturoznawstwo witalne / Rafał Sowiński, Projektowanie kulturoznawstw Wykład prof. Włodzimierza Kuligowskiego pt. Pojęcie kultury - przewodnik dla użytkowników

https://www.youtube.com/watch?v=YN91Mkpc3bg&t=1792s&ab_channel=IEiAKUAM

LEKTURY UZUPEŁNIAJĄCE

Emil Adler, J.G. Herder i oświecenie niemieckie, Warszawa 1965.

Antropolog i jego magia: współczesne inspiracje twórczością Claude'a Lévi-Straussa, red. E. Nowicka, M. Głowacka-Grajper, Kraków 2013.

Zygmunt Bauman, Retrotopia: jak rządzi nami przeszłość? Warszawa 2018.

Zygmunt Bauman, Życie na przemiał, Kraków 2004.

Zygmunt Bauman, 44 listy ze świata płynnej nowoczesności, Kraków 2011.

Roland Barthes, Mitologie, Warszawa 2000.

Ewa Bińczyk, Epoka człowieka. Retoryka i marazm antropocenu, Warszawa 2018.

Peter Bondanella, Umberto Eco: semiotyka, literatura, kultura masowa, Kraków 1997.

Ernst Cassirer, Esej o człowieku: wstęp do filozofii kultury, Warszawa 1977.

Ernst Cassirer, Filozofia Oświecenia, Warszawa 2010.

Georges Charbonnier, Rozmowy z Claude Lévi-Straussem, Warszawa 2000.

Robin Dunbar, Pchły, plotki a ewolucja języka, Kraków 2017.

Fred Inglis, Kultura, Warszawa 2007.

Grażyna Kubica, Maria Czaplicka: płeć, szamanizm, rasa: biografia antropologiczna, Kraków 2015.

Claude Lévi-Strauss, Surowe i gotowane, Warszawa 2010.

Jurij Łotman, Kultura i eksplozja, Warszawa 1999.

Jurij Łotman, Uniwersum umysłu: semiotyczna teoria kultury, Gdańsk 2008

Desmond Morris, Naga małpa, Warszawa 2000.

Nowoczesność jako doświadczenie. Dyscypliny - paradygmaty - dyskursy, red. R. Nycz, A. Zeidler-Janiszewska, Kraków 2006.

Od pamięci biodziedzicznej do postpamięci, red. T. Szostek, R. Sendyka, R. Nycz, Warszawa 2013.

Polsko-niemieckie miejsca pamięci, red. R. Traba, H.H. Hahn, Warszawa 2012.

Roger Scruton, Kultura jest ważna: wiara i uczucie w osaczonym świecie, Poznań 2006.

Roger Scruton, Przewodnik po kulturze nowoczesnej dla inteligentnych, Łódź - Wrocław 2006.

Semiotyka kultury, wybór i oprac. E. Janus i M.R. Mayenowa, Warszawa 1975.

Jan Tuczyński, Herder i herderyzm w Polsce, Gdańsk 1999.

Michael W. Young, Bronisław Malinowski - odyseja antropologa 1884-1920, Warszawa 2008.

Kierunkowe efekty uczenia się

K_W03, K_W06

K_U02, K_U04

K_K01, K_K03

Wiedza

K_W03, K_W06

Student:

- ma szczegółową, aktualną wiedzę o współczesnych dokonaniach nauk o kulturze i religii oraz nauk o sztuce, a także o wiodących ośrodkach kulturoznawstwa i kierunkach prowadzonych tam badań (K_W03);
- zna i rozumie zaawansowane współczesne teorie i metody analizy, interpretacji i wartościowania różnych tekstów kultury i sztuki (K_W06).

Umiejętności

K_U02, K_U04

Student:

- posiada pogłębioną świadomość teoretyczną i metodologiczną, umożliwiającą prowadzenie zaawansowanych badań z zakresu kulturoznawstwa pod kierunkiem opiekuna naukowego (K_U02);
- posiada umiejętność integrowania wiedzy z różnych dyscyplin humanistyki oraz jej stosowania w nietypowych sytuacjach zawodowych (K_U04).

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K01, K_K03

Student:

- rozumie znaczenie wiedzy, umiejętności i doświadczenia w działaniach zawodowych (K_K01);
- dba o zachowanie najwyższych standardów etycznych i profesjonalnych zawodu kulturoznawcy (K_K03).

Kontakt

magdalena.sacha@ug.edu.pl